

но върху броевете от първата и втората годишнина на изданието, т.е. от времето, когато то е вестник и следи плътно и отблизо най-животрептящия и популярен тогавашен общонационален проблем - *църковния въпрос*¹⁶.

Патриаршията¹⁷ и гърците

Патриаршеската институция представлява самостоятелен обект на публицистична интерпретация в „Гайда“. По правило, редакторът центрира вниманието си върху инициативи и събития, обвързани с хода и динамиката на българските интереси. Не са пропускани обаче и съществени обстоятелства, които се отнасят до общото състояние и до текущите управленски проблеми на Вселенската църква. Този подход е обясним с оглед тясната субординация между случващото се по върховете на Патриаршията и разрастващите се опозиционни настроения и прояви в българските епархии. Падането от власт на патриарх Йоаким II (1860-1863) и изборът на патриарх Софроний III (1863-1866), дебатите върху изработените в периода 1858-1860 г. устави за управление на Цариградската патриаршия, проблемът с размера и (не)събираемостта на патриаршеския дълг, борбите между основните групировки в средите на синодалните владици и на обвързаните с Вселенския престол светски фигури от гръцкия елит в столицата - това са основните теми, които наблюдателният редактор следи и отразява за своите читатели. Като цяло, Славейков е добре информиран и по тази причина фактическите ракурси на очерците му, посветени на Патриаршията, са точни - както в общия план, така и в детайлите. Това положение е резултат от ползването на широк обем източници за извличане на точни сведения - основно вестници и лични познанства с ключови фигури, ангажирани с хода на българския църковен въпрос. Не е за пренебрегване и системността, с която вестникарят следи излизащата в Цариград гръцка периодика - основно вестниците „Византис“ и „Анатоликос астир“ (I, 23, 8 юни 1864). Любопитно е да се отбележи, че дори и в рамките на дистанцираната от хода на текущите политически събития трета годишнина на „Гайда“ е публикуван един сравнително кратък обзор със заглавие „Константинополските патриарси“, който очертава в едри щрихи духовното властване на предстоятелите на Вселенската църква, свързани с най-ранния период от нейното развитие - IV-XI век (III, 15, 1 август 1866; III, 16, 15 август 1866; III, 17, 1 септември 1866).

Независимо от точността на сведенията за развоя на вътрешните дела на Патриаршията, Славейков не изневерява на своя подчертано манипулативен журналистически стил и тълкува случващото се само от гледна точка на българското